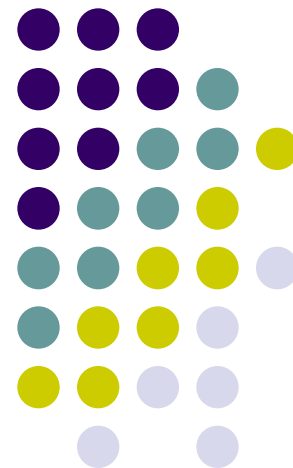

Ekonomika sportovišť' v ČR

Jiří Novotný

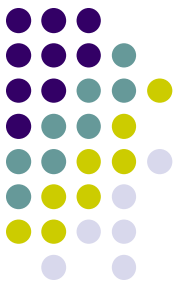
Zpracováno v rámci výzkumného záměru
KPE VŠE v Praze
č. MSM 613 8439 905

Obsah

1. Teorie
2. Realita v ČR
3. Hospodářský výsledek
4. Hlavní faktory nákladovosti
5. Hlavní faktory příjmů
6. Použitelné ukazatele
7. Stanovení ceny

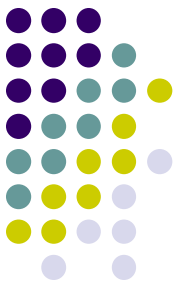

Ad 1) Teorie

- Veřejný sektor nastupuje vždy v oblastech, kde je veřejný zájem deklarovaný i státní politikou na všestranný tělesný rozvoj člověka.

Sportoviště můžeme třídit:

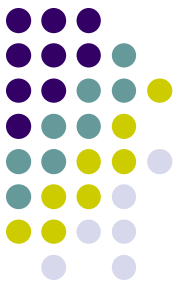
- finančně nesoběstačná a vyžadují dotování:
  - Plavecké bazény
  - Zimní stadiony s umělým ledem
  - Sportovní haly a tělocvičny
  - Lyžařské běžecké areály
  - Dětská sportoviště

Ad 1) Teorie

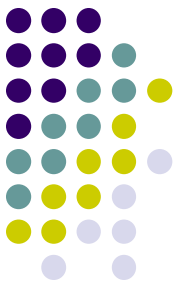
- Mohou být ekonomicky soběstačná, ale je zde velké riziko spojené s počasím:
  - Lyžařské sjezdařské areály
- Ekonomicky soběstačné
  - Tenisové areály
  - Bowling
  - Badmintonové haly
  - Stolně tenisové haly

Ad 1) Teorie

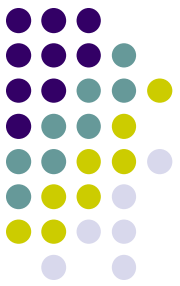

- z hlediska jejich určení:
  - Sloužící široké veřejnosti s nízkou bonitou nebo-li sport pro všechny, vyžadují dotace
  - Sloužící užší veřejnosti s vysokou bonitou a jen v některých sportovních odvětvích, nevyžadují dotace z veřejných rozpočtů
  - Sloužící jako reprezentační STZ pro stát, město, většinou pro vrcholový sport, většinou vyžadují dotace.

Ad 1) Teorie

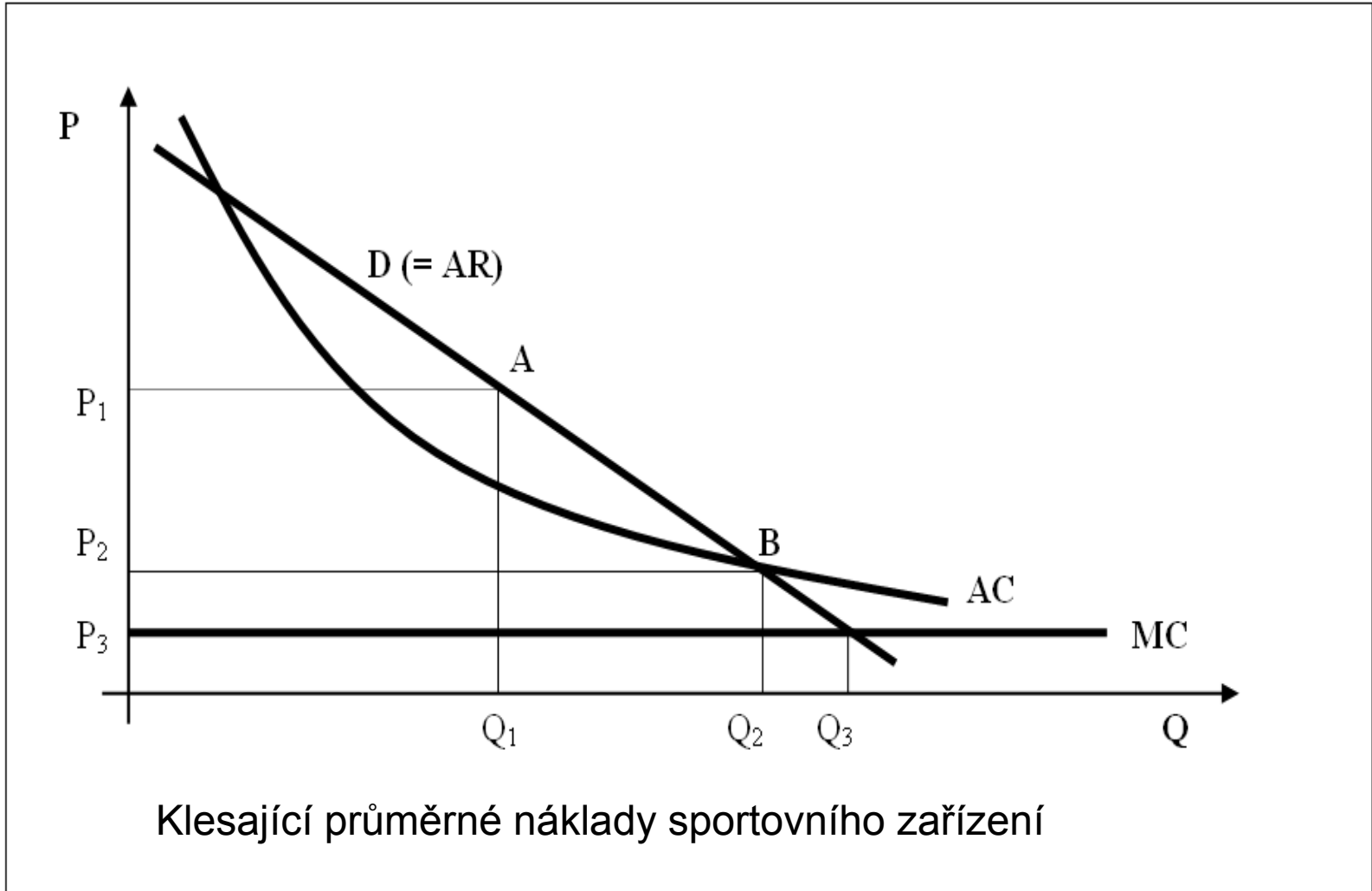
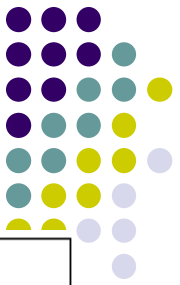
- Teoreticky by si vláda měla stanovit priority v oblasti sportu a z nich by měly vyplynout programy podporované z veřejných peněz např.:
  - zvýšit resp. udržet účast veřejnosti na sportovních - pohybových aktivitách,
  - zaměřit úsilí na zapojení především neorganizované části populace do aktivního sportování,
  - zachovat významné role sportu ve společenské hierarchii, tzn. podporovat talentovanou mládež, státní reprezentaci a vytváření vzorů pro mládež.

Ad 1) Teorie

- Neoklasická ekonomie uvádí okolnosti, kdy jsou vládní podpory oprávněné. Vládní intervence jsou nezbytné ve třech případech selhání trhu a to při existenci:
  - veřejných statků
  - externalit
  - klesajících průměrných nákladech.

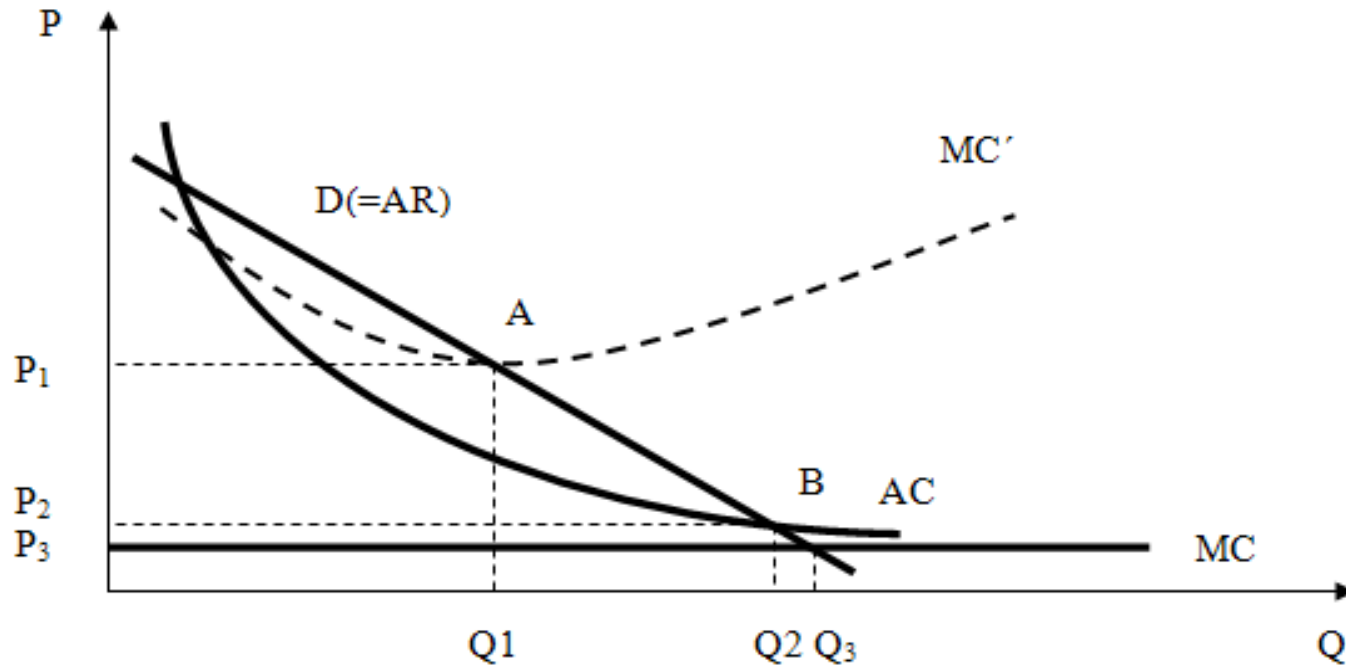
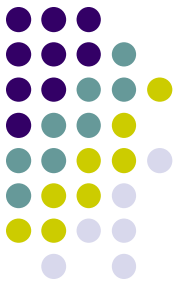
Ad 1) Teorie

Klesající průměrné náklady sportovního zařízení

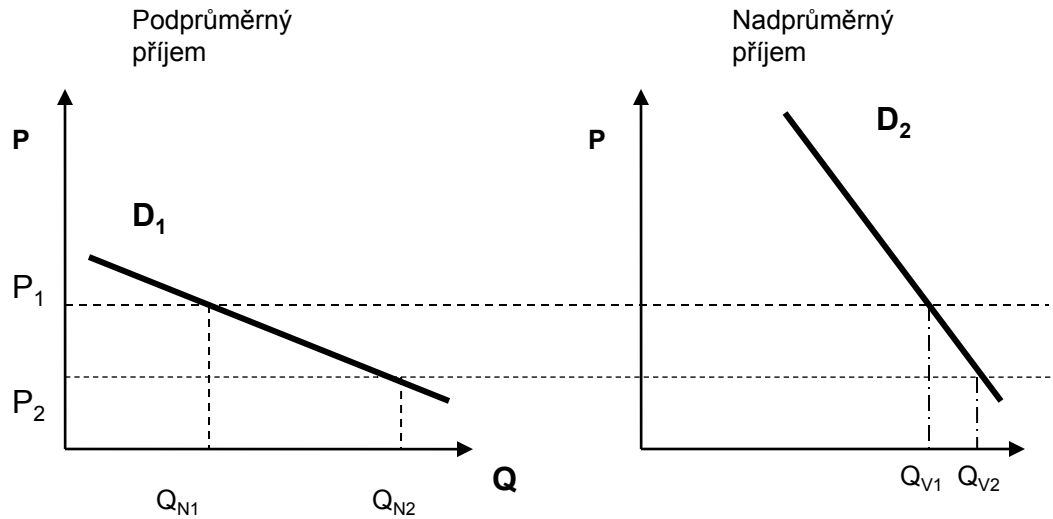
Ad 1) Teorie

Klesající průměrné náklady sportovního zařízení

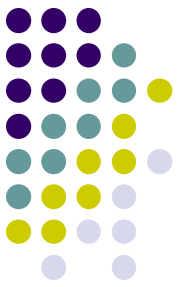

Ad 1) Teorie

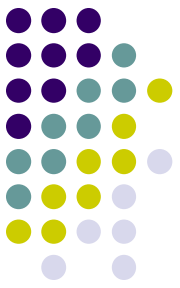
Cenové elasticity poptávky po sportovních zřízeních u podprůměrných a nadprůměrných příjmových skupin návštěvníků

Ad 2) Realita v ČR

- 2/3 sportovišť v majetku občanských sdružení ve sportu
- Hodnota cca 54 miliard Kč
- Nejvěrohodnějšími informacemi disponuje ČSTV
- Celková ztráta z provozu STZ neustále roste
- Největší podíl na ztrátě mají tělocvičny a sportovní haly, plavecké bazény, zimní stadiony

Ad 2) Realita v ČR

Struktura TZ v ČR dle podílu na:

- **četnosti:**

- otevřená venkovní hřiště..... cca 72,3 %
- podíl tělocvičen, bazénů a umělých ledových ploch.....12,4 %
- nejnižší četnost vykazují umělé ledové plochy.

- **pořizovací hodnoty:**

- podíl tělocvičen, bazénů a umělých ledových ploch.... 43,8 %

- **schodku:**

- tři klíčová TZ s celoročním provozem dostávají již na podíl ..86,9 %

z toho:

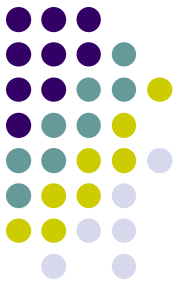
- bazény..... 15,2 %
- umělé ledové plochy.....10,0 %,
- tělocvičny.....61,7 %.

Ad 3) Hospodářský výsledek

- Průměrný schodek STARTS v Litvínově byl - **2034,-** tis tis. Kč s průměrnou odchylkou **346,-**tis.
- Průměrný schodek bazénu v Mladé Boleslavi činil -**180,5** tis. Kč a s průměrnou odchylkou **149,8** tis.
- Průměrný provozní schodek bazénu Slavia Praha činil v případě bez dotací -**2 234, 3** tis. Kč a s průměrnou odchylkou **1664,9** tis.
- Průměrný schodek bazénu Slavia Praha činil v případě s dotací + **428,8** tis. s průměrnou odchylkou **1664,9** tis.
- Průměrný schodek zimních stadionů v r. 2005 byl - **411 561,-** Kč s průměrnou odchylkou **663 050,9**
- Průměrný schodek zimních stadionů v r. 2006 byl -**327 872,-** Kč s průměrnou odchylkou **421 602,99**

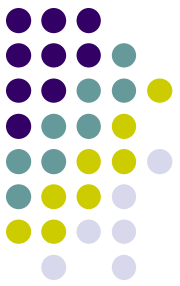
Ad 3) Hospodářský výsledek

Proč potřeba příspěvků dotací pro STZ z veřejných rozpočtů:

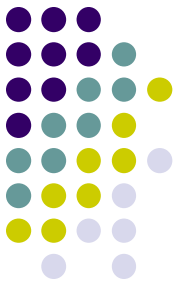
- Potřeba pokrytí provozního schodku
- Potřeba pokrytí finančních nákladů v případě použití úvěru – úmor: tzn. splátka jistiny a úroku
- Existence odpisů STZ

Ad 3) Hospodářský výsledek

- Finanční hledisko
  - STZ naší sledované kategorie **jsou většinou ztrátová**
    - **Účetně**
nikoliv z důvodů
      - Finančních toků Cash flow, díky dotacím.
- Ekonomické hledisko
  - Existence zejména pozitivních externalit mění
náhled na ztrátovost STZ

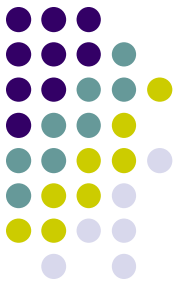
Ad 3) Hospodářský výsledek

STZ může být finančně
ztrátové, ale ekonomicky
přínosné

Ad 4) Hlavní faktory provozní nákladovosti

- Dva klíčové faktory:
  - náklady na pracovní sílu
  - náklady na energie

Ad 4) Hlavní faktory provozní nákladovosti

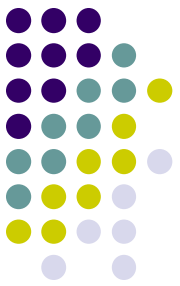

- Z podrobnějších údajů vyplývá,
  - že podíl mezd nepřesáhl nikdy **30 %** v počátku 90tých, ale po r. 2000 se v některých případech dostal až nad **44 %**.

Provoz těchto zařízení je velice citlivý na cenové změny energií.

- Víceúčelová hala budovaná v současnosti v Karlových Varech má tento předpokládaný poměr energie a mzdy v. r. 2009 78,2 % a v r. 2015 již 81,3 %.

Ad 4) Hlavní faktory provozní nákladovosti

- V Pardubicích musí splácet úroky z úvěrů, je podíl nákladů na pracovníky a energie poměrně nízký s 23,96 %.
- V Chrudimi nejsou tím zatěžováni a podíl mezd a energií činí 54,3 %.
- Jelikož jsou oba stadiony po modernizaci mají vysoký podíl odpisů mezi 24 -32 %.

Ad 5) **Hlavní faktory příjmů**

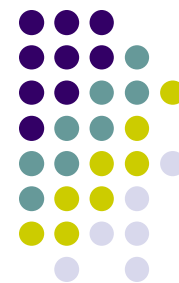
- **Bazény:**

1. Vstupné z veřejného plavání
2. Pronájmy školám
3. **Pronájmy firmám**
4. **Dotace obce**
5. Dotace ČSTV, SOKOL

(Celkové výnosy 2 436 106,- Kč

Vstupné od veřejnosti 866 315,- Kč

Pronájmy: firmy, školy, cizí oddíl plavání 1 417 069,- Kč

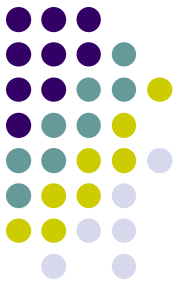

Ad 5) Hlavní faktory příjmů

Zimní stadion (ukázka struktury) :

- Nájemné a služby 13,6 %
- Pronájem ledu 27,- %
- Pronájem parkoviště 1,-
- Tržby kulturní akce 6,-%
- Tržby ostatní 1,-
- Ostatní výnosy 1,-
- Dotace obce 49,-

Ad 6) Použitelné ukazatele

1. Ukazatele na hodinu zimní stadion

- Roční průměrné náklady = $3\,071\,000 \text{ Kč} / 365 \text{ dní} \times 24 \text{ hod.}$
= **351,- Kč**
- Sezónní průměrné náklady = $3\,071\,000 \text{ Kč} / 210 \text{ dní} \times 18 \text{ hod.}$
= **812,- Kč**
- Průměrné náklady = $3\,071\,000 \text{ Kč} / 0,75 \times (210 \text{ dní} \times 18 \text{ hod.})$
= **1 083,- Kč**

Ad 6) **Použitelné ukazatele**

O efektivnosti provozu nejlépe vypovídají jednotkové náklady, jejich srovnáním se nám ukáže náročnost provozu:

- 1. nejjednodušším ukazatelem se jeví náklady na jednu hodinu provozu,**
- 2. náklady na jednoho návštěvníka,**
- 3. průměrná cena vstupného/jednotkové náklady na návštěvníka,**
- 4. průměrná cena vstupného/mezní náklady na návštěvníka**

Ad 6) Použitelné ukazatele

2. Ukazatele na návštěvníka u bazénu:

- Průměrné náklady na návštěvníka = $CN / \text{Počet návštěvníků}$

$$PNn = CN / Pn$$

$$**49,04** = 5\,073\,815 / 103\,466$$

- Průměrná cena za návštěvníka = $\text{Tržby ze vstupného} / \text{Počet návštěvníků}$

$$PCn = Tvst / Pn$$

$$**22,07** = 2\,283\,484 / 103\,466$$

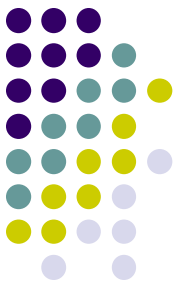
- Průměrná ztráta na jednoho návštěvníka = $PNn - PCn$

$$PZn = PNn - PCn$$

$$**26,97** = 49,04 - 22,07$$

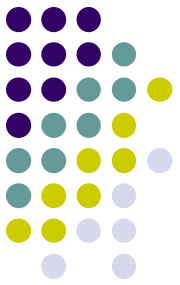
Ad 7. Stanovení ceny

U sportovišť ve veřejném sektoru velmi citlivá otázka a pro nalezení optimální cenové politiky je nutno znát:

- Výši poptávky po daném sportovním odvětví v místě STZ
- Elasticitu poptávky
- Demografickou a důchodovou situaci ve spádovém regionu STZ
- Cíle a priority státní politiky ve sportu
- Priority regionální politiky ve sportu

Ad 7. Stanovení ceny

K cenové politice STZ

1. Nelze ji stanovit jednotně pro celé území
2. Snažit se stanovovat ceny tak, aby byl udržen zájem veřejnosti o dané STZ
3. Vždy bude existovat rozdíl ve veřejně vyhledávaných cenících pro veřejnost a pro dojednávání s firmami a školami
4. Cenovou politikou udržovat tržby na takové výši aby se minimalizovaly požadavky na příspěvky – dotace z veřejných rozpočtů

Otázky

1. Vysvětlete jaké jsou příčiny růstu globálního schodku v hospodaření TZ.
2. Které typy TZ především způsobují ztrátovost a proč?
3. Jak je posuzována efektivnost provozu TZ?

Děkuji za pozornost

Doc. Ing. Jiří Novotný, CSc.
Katedra podnikové ekonomiky
Fakulta podnikohospodářská
VŠE v Praze
Nám. W. Churchilla 4
130 67 Praha 3 – Žižkov
Tel: 224098353
Email: sport@vse.cz

